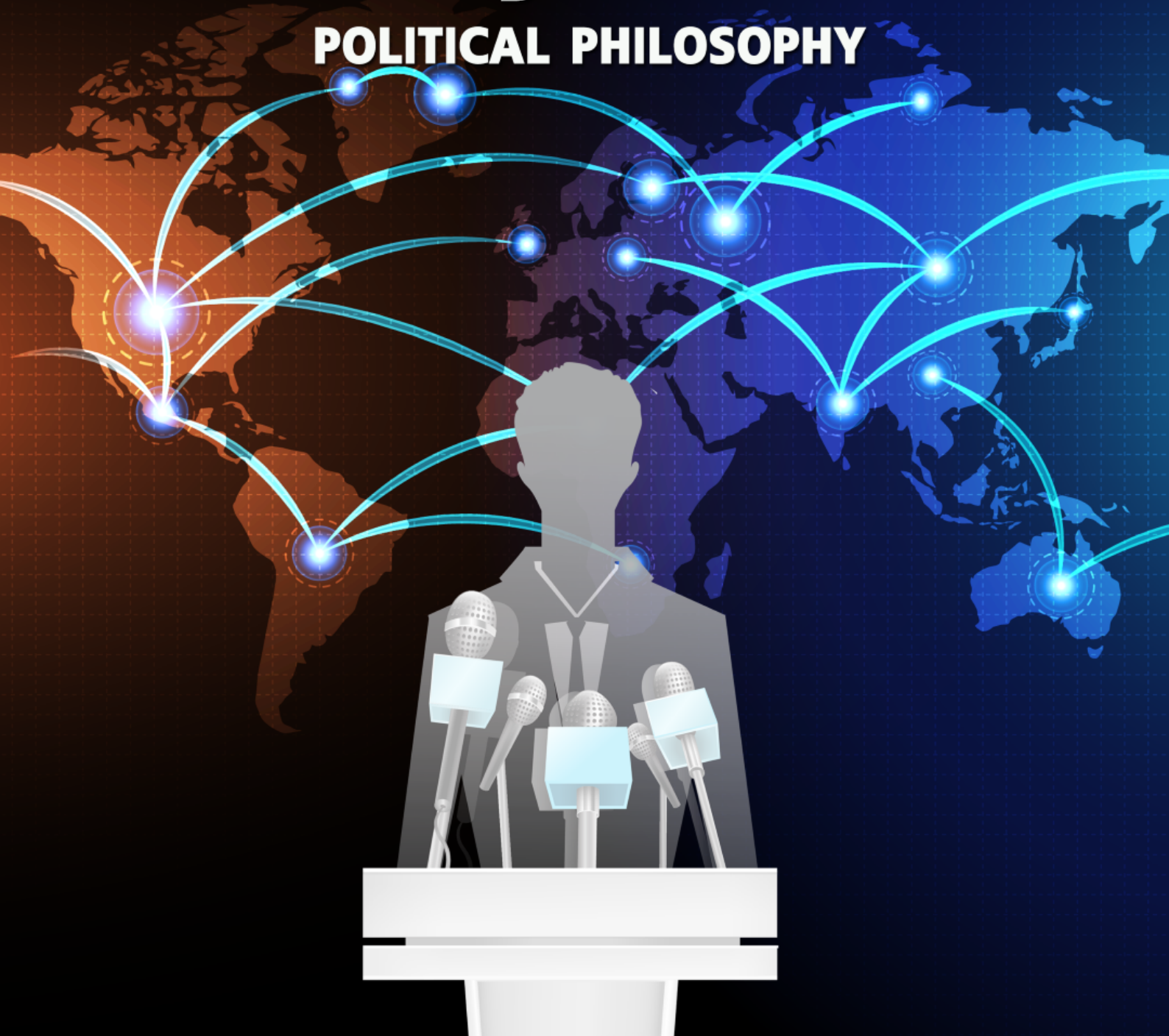

ปรัชญาการเมือง

POLITICAL PHILOSOPHY

อาจารย์สมชัย พงษ์กึ่ง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

ปรัชญาการเมือง

สมชัย พงษ์กิจ

พร.บ.ปรัชญา,พร.ม.ปรัชญา.

คำว่า “การเมือง” หมายถึง การแสวงหาอำนาจ, การ
ได้มาซึ่งอำนาจ

- * ในกรอบแนวคิดทางตะวันตกนั้น การเมือง
คือ “อำนาจ”

เพลโต (Plato) การเมือง คือ รัฐออกกฎหมายระเบียบ
ต่างๆ ของสังคม การบังคับใช้กฎหมายการจัดสรรสังคม

การเมือง Politics คือการปกครองการใช้อำนาจในการ
บริหารประเทศ และการจัดสรรผลประโยชน์

- ชลธิศ ธีระฐิติ (2551, น. 278-280)
- **การเมือง** คือ การจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าหรือทรัพยากร โดยมีอำนาจที่เป็นที่ยอมรับกันมาทำให้เกิดการปฏิบัติตาม
- **การเมือง** เป็นเรื่องของการให้ได้มาซึ่งสิ่งที่มีคุณค่าทางสังคม เช่น อำนาจ ความศรัทธา นับถือ ความยุติธรรม
- **การเมือง** คือ เรื่องของอำนาจและผลประโยชน์

ลัทธิแนวคิดทางการเมือง

- * ระบอบเผด็จการ
- * ระบอบคอมมิวนิสต์
- * ระบอบสังคมนิยม
- * ระบอบชาตินิยม
- * ระบอบทุนนิยม
- * ระบอบเสรีนิยม

อภินิยามคณาธิปไตย

ปรัชญาการเมืองของเพลโต คือ อุดมรัฐ

ระบอบการปกครองที่ดีที่สุด คือ อภินิยามคณาธิปไตย ที่อำนาจสิทธิ์ขาดในการปกครอง อยู่ในมือของชนชั้นสูง

*เพลโตเน้นไปที่ เรื่องเกี่ยวกับ
คุณธรรม และความดี

อริสโตเติล (Aristotle)

ปรัชญาเมธีชาวกรีกโบราณ ซึ่งได้รับยกย่องว่าเป็น “บิดาแห่งวิชารัฐศาสตร์” ผู้กล่าวไว้ว่ามนุษย์ตามธรรมชาติเป็นสัตว์การเมืองต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือชุมชน

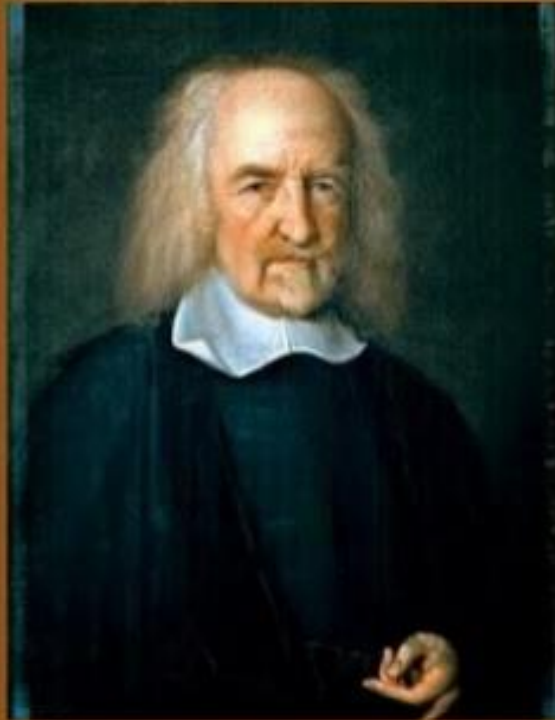
อริสโตเติล “เน้นถึงความสำคัญของการปกครองโดยมีกฎหมายเป็นอำนาจสูงสุด”

“Machiavelli” เป็นนัก ปรัชญาการเมืองเป็นชาวอิตาลี

- “**เหตุผลของรัฐ**” สำคัญที่สุดใน
การปกครอง

- ในทางการเมืองจุดมุ่งหมายเป็น
ตัวตัดสินวิธีการได้ว่าจะเลวร้ายสัก
เพียงใดก็ตาม

2. ทัอมัส ฮอบส์ (Thomas Hobbes : ค.ศ.1586-1679)

เป็นนักปรัชญาชาวอังกฤษ เขาได้เขียนหนังสือเรื่อง Leviathan ซึ่งแสดงแนวคิดทางการเมืองว่าสังคมการเมืองที่อยู่อย่างสันติสุขต้องมอบอำนาจให้ผู้ปกครองทำหน้าที่ปกครองประชาชน ทั้งนี้ประชาชนมีสิทธิเลือกการปกครองที่สอดคล้องกับความต้องการของคนส่วนใหญ่

โทมัส ฮอบส์ (Thomas

Hobbes) เป็น **นักปรัชญาการเมือง**

- ฮอบบส์เชื่อว่า "มนุษย์นั้นโดยธรรมชาติมีการร่วมมือกันก็โดยมุ่งผลประโยชน์ส่วนตัว"

๑) มนุษย์ในภาวะธรรมชาติ “ในสภาวะธรรมชาติการกระทำของคนไม่มีดีไม่มีชั่วเป็นการกระทำตามธรรมชาติ เมื่อมีรัฐดี ชั่วจึงเกิดขึ้น เพราะมีกฎหมายเป็นเกณฑ์ตัดสิน”

๒) สัญญาประชาคม “ถ้าเราไม่ต้องการให้ผู้อื่นกระทำเช่นไรต่อเรา เราจะต้องไม่กระทำเช่นนั้นต่อเขา จงปฏิบัติต่อผู้อื่นเหมือนที่ต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อท่าน”

๓) จักรภาพ คือ

๑. จักรภาพเกิดจากการก่อตั้งโดยประชาชนและประชาชนทำสัญญาภายใต้การปกครองอย่างสมัครใจ

๒. จักรภาพที่เกิดจากการได้มาโดยอาศัยองค์อธิปัตย์เป็นผู้ใช้กำลังเข้าครอบครองรัฐ

๔) สิทธิขององค์อธิปัตย์

๕) เสรีภาพของประชาชน

๖) กฎหมายแห่งรัฐและกฎหมายแห่งธรรมชาติ

“ขงจื้อ” เป็นนักคิดและนักปรัชญา

สังคมที่มีชื่อเสียงของจีน

- ขงจื้อได้วางหลักสูตรสำหรับผู้ปกครองไว้ 9 ประการ คือ
 1. การอบรมตนให้มีคุณธรรม
 2. การยกย่องผู้มีความรู้ความสามารถ
 3. การปฏิบัติหน้าที่อย่างดีที่สุด ตามความสามารถเหมาะสมกับฐานะบุคคลในสังคม
 4. การยกย่องขุนนางผู้ใหญ่หรือผู้มีอำนาจในแผ่นดิน
 5. การแผ่พระคุณไปในหมู่ขุนนางผู้น้อง
 6. การแผ่ความรักไปในหมู่ราษฎร ดุจบุตรธิดาในอุทร
 7. การสนับสนุนส่งเสริมศิลปวิทยาและอาชีพต่างๆ ให้เจริญ
 8. การต้อนรับชาวต่างชาติที่เข้ามาค้าขายหรือสวามิภักดิ์
 9. การผูกมัดน้ำใจเจ้าครองนครทั้งหลายด้วยไมตรี

นักปรัชญาการเมือง

- ไสเครตีส
- เพลโต
- อริสโตเติล
- มาเคียวเวลลี
- ฮอบส์
- ล็อกค
- รุสโซ
- ขงจื้อ
- อดัมสมิท
- มหาตมา คานธี
- คานท์
- มงเตสกีเออ
- จอห์น ล็อกค
- ยอร์ช วิลเฮล์ม ฟรีดริช ฮี

จอห์น ล็อก (John Locke) เป็นชาวอังกฤษ

- แนวคิดของล็อก คือ "ผู้ปกครอง ที่ได้รับการยอมรับจากผู้ใต้ปกครอง“
- รัฐบาลล่มสลายได้ แต่สังคมไม่ล่ม

มหาตมา คานธี เป็นผู้นำและ
นักการเมืองที่มีชื่อเสียงชาวอินเดีย

แนวคิดด้านการเมืองและการต่อสู้
คือ “การไม่ร่วมมือในกฎที่ไม่
ยุติธรรม โดยไม่มีการใช้กำลัง”

มงแต็สกีเยอ (Montesquieu) เป็นชาวฝรั่งเศส

ได้แบ่งรูปแบบการปกครองออกเป็นสามแบบ
ได้แก่

- ราชาธิปไตย (รัฐบาลอิสระที่เป็น กษัตริย์, เป็นผู้ปกครอง)
- สาธารณรัฐ (รัฐบาลอิสระเป็นบุคคลที่ได้รับเลือกจากเสียงส่วนใหญ่ของประชาชน) เป็นระบอบที่ยึดถือบนหลักการของคุณธรรม
- เผด็จการ (รัฐบาลกดขี่เป็น ผู้นำเผด็จการ) เป็นระบอบที่ยึดถือบนหลักการของความยำเกรง

ประเด็นการเมืองมองในทัศนะ“ปรัชญา”

1. ประเด็นการเลือกตั้ง
2. ประเด็นจุดหมายของนักการเมือง
3. ประเด็นจุดยืนทางการเมือง
4. ประเด็นด้านการบริหารและการพัฒนา

ประชาธิปไตย

BANGKOK UNIVERSITY RESEARCH CENTER
ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ
กรุงเทพโพลล์
BANGKOK POLL

ไทยรัฐออนไลน์

วันศุกร์ที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2559

กรุงเทพโพลล์ ชี้ ปชช.ส่วนใหญ่ยังหนุน "เพื่อไทย" มากกว่า "ประชาธิปัตย์" หลัง คสช.สั่งเบรคทำ
กิจกรรมการเมือง เผยคนเชียร์ "หญิงหน่อย" นั่งจำฝูง พท. ด้าน ปชป.แฟนคลับ ยังไว้ใจ "มาร์ค"
นำพรรคอยู่

วอลแตร์ (Voltaire) นักปรัชญาชาวฝรั่งเศส

แนวคิดที่เป็นจุดเด่นของเขา

เพื่อต่อต้านความคิดระบบสถาบันแบบเก่า การต่อสู้เพื่อ
ขจัดความอยุติธรรมในสังคม เรียกร้องสิทธิเสรีภาพ

๑. “**ความคิดวิพากษ์วิจารณ์**” (L'esprit critique)
วิพากษ์วิจารณ์นี้ทำให้ชาวฝรั่งเศสตั้งคำถามต่อทุกเรื่องทุก
เหตุการณ์ที่ปรากฏในสังคมของตน

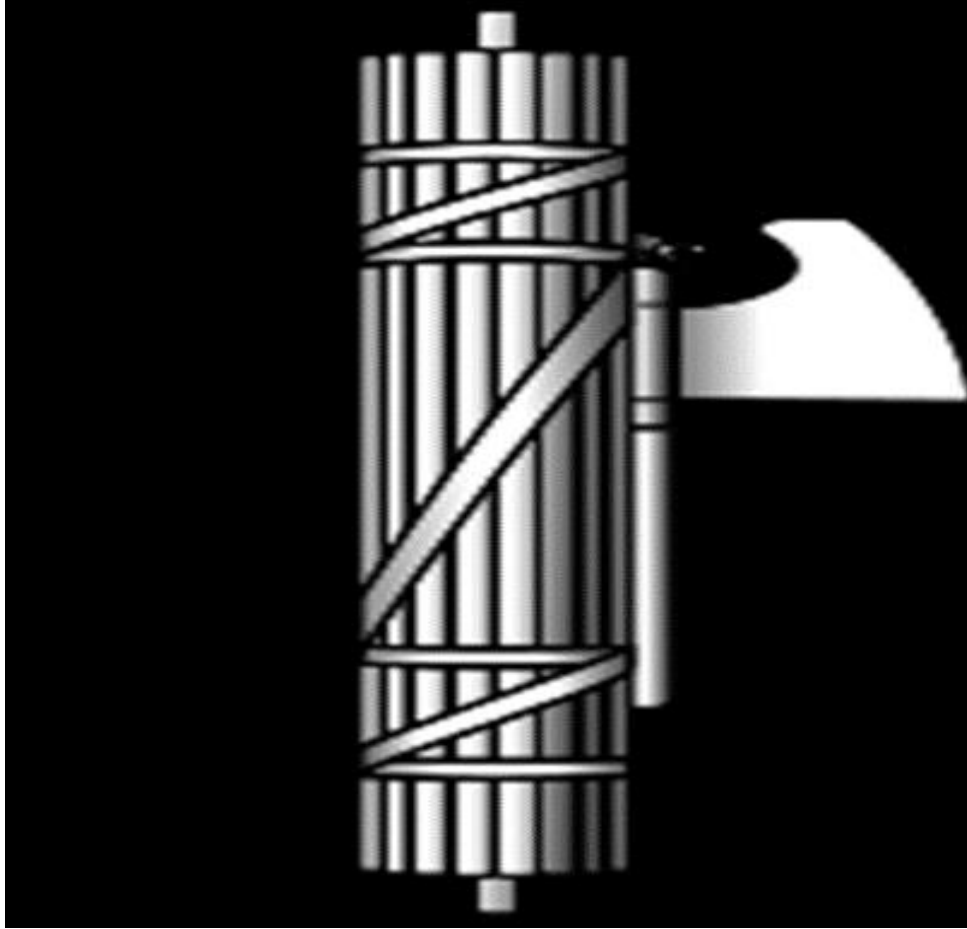
๒. **สถาบันการเมืองการปกครอง** เขาได้โจมตีระบอบการ
ปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ สถาบันกษัตริย์ การ
ใช้อำนาจตามอำเภอใจของกษัตริย์

๓. **สถาบันศาสนา** โจมตีคำสอนความเชื่อที่งมงาย

ทฤษฎีทางการเมือง

- **อนุรักษนิยม (conservatism)** ปรัชญาทางการเมืองที่ยึดถือเอาสิ่งดั้งเดิมในอดีตมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานในปัจจุบัน โดยนิยมการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป (เพลโต)
- **อำนาจนิยม** เป็นระบอบการเมืองที่มีฐานอยู่บน อุดมการณ์ทางการเมือง แบบ เผด็จการ ชนิดที่ผู้ปกครองสามารถใช้อำนาจเบ็ดเสร็จเด็ดขาดเหนือ รัฐ (มาเกีย เวลลี)
- **เสรีนิยม** ความคิดการเลือกตั้งเสรีและยุติธรรม สิทธิพลเมือง เสรีภาพสื่อ เสรีภาพทางศาสนา การค้าเสรีและทรัพย์สินส่วนบุคคล

- ล้อทรี
ฟาสซิสต์

ลัทธิฟาสซิสต์เป็นชื่อของอาณาจักร โรมัน
สมัยก่อน มันคือไม้เมื่อไม้มีอยู่แห่งเดียวก็จะ
หักได้ง่าย แต่เมื่อนำไม้มารวมกันนั้นจะหักได้
ยาก เหมือนกับเมื่อชาติมีประชาชนมารวมกัน
ก็จะทำให้ชาติแข็งแกร่งไร้เทียมทาน แต่
กลายเป็นว่าลัทธิฟาสซิสต์ ไม่แข็งแกร่ง
เท่าที่ควรเพราะประชาชนเบื่อกับการทำงาน
และการปฏิบัติของลัทธิฟาสซิสต์ ซึ่งทำให้ลัทธิ
ฟาสซิสต์สิ้นสุดในปี พ.ศ. 2486

- อุดมการณ์ลัทธิฟาสซิสต์อ้างความสำคัญสูงสุดของรัฐอย่างต่อนื่อง ผู้นำอย่างเบนิโต มุสโสลินีในอิตาลี แลรวมรัฐและอ้างอำนาจที่แย้งไม่ได้
- สนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบผสม โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อบรรลุการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจเพื่อให้ชาติมีเอกราชผ่านนโยบายเศรษฐกิจแบบคุ้มครองและมีการแทรกแซงจากรัฐ

อดอล์ฟ ฮิตเลอร์

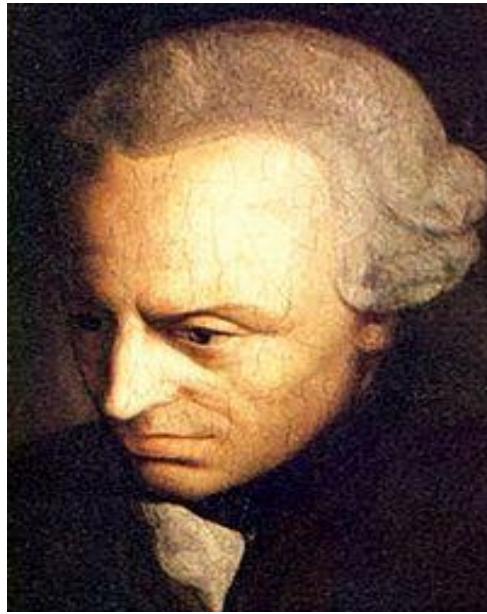
อดัม สมิธ (Adam Smith)

นักเศรษฐศาสตร์การเมือง ผู้บุกเบิก

ชาว สกอตแลนด์

- สมิธเชื่อในสิทธิ์ของบุคคลที่จะสามารถสร้าง ความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจของตนเองได้อย่าง เสรีโดยไม่ต้องตกเป็นหุ่นเชิดของสมาคมอาชีพ หรือของรัฐ
- ทฤษฎีของสมิธมีผลกระทบต่อระบบ เศรษฐศาสตร์เดิมของยุโรป ทำให้ยุโรปส่วน ใหญ่เกิดการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ ระบบการค้าเสรี

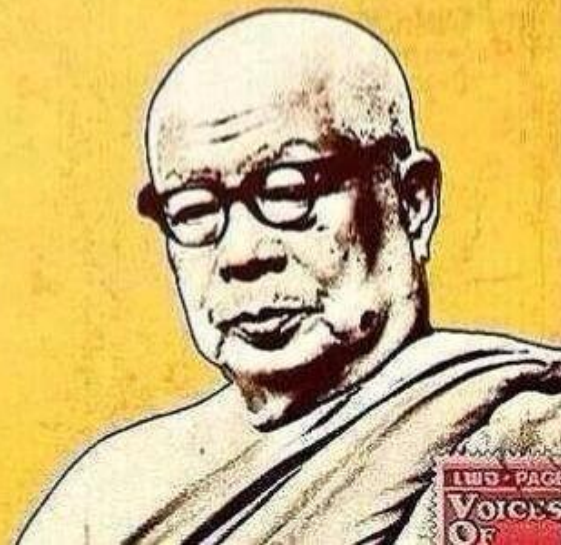
อิมมานูเอล คานต์

- แนวคิดทางการเมือง “การปกครองแบบมหาชนรัฐ และองค์การระหว่างประเทศ”
- ความรู้ทั้งหมดที่เรามี มีจุดเริ่มต้นจากประสบการณ์

“ประชาธิปไตย คือ
ประโยชน์ ของประชาชนเป็นใหญ่
ไม่ใช่ประชาชนเป็นใหญ่”

ต้องให้ประชาชนได้รับประโยชน์เต็ม อย่างนั้นจึงจะเป็นประชาธิปไตย
ไอ้ประชาชนเป็นใหญ่นั้นมันไม่แน่ ประชาชนบ้ายอกก็ได้
ถ้าประชาชนเห็นแก่ตัวแล้วฉิบหายหมด

พุทธทาส

จอห์น มิลตัน (John Milton) ชาวอังกฤษ

- แนวคิดของ จอห์น มิลตัน นักปฏิวัติ

๑. ปฏิวัติด้านสื่อสิ่งพิมพ์

๒. ปฏิวัติระบอบกษัตริย์

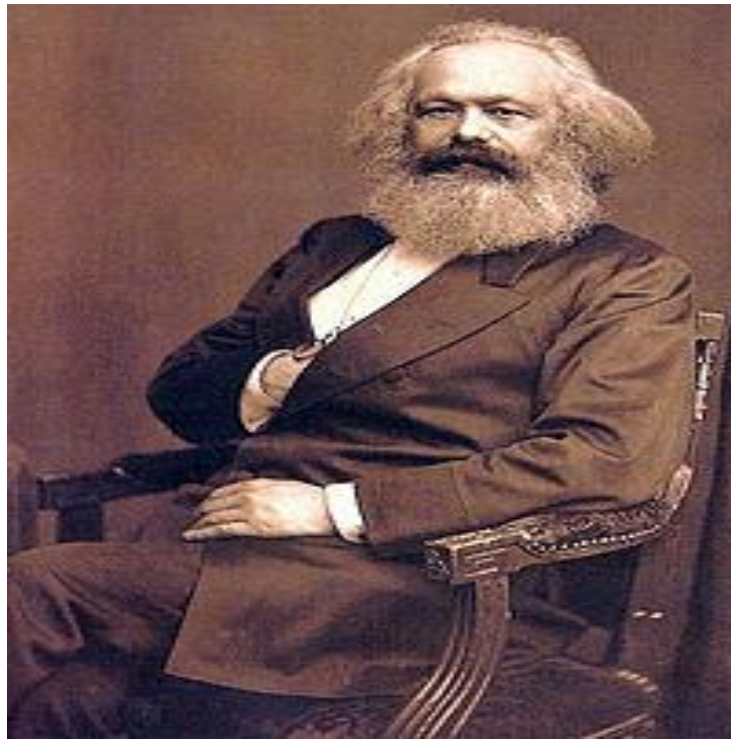
Politics รูปแบบการปกครองที่
ผสมผสาน “ประชาธิปไตยและอภิชนาธิปไตย”
เข้าด้วยกันเพื่อหลีกเลี่ยงจุดอ่อนของแต่ละฝ่าย

ประชาธิปไตย คือ ประชาชนส่วนใหญ่เห็นชอบมีมติร่วมกัน
อภิชนาธิปไตย คือ "การปกครองโดยคนที่ดีที่สุด" หรือคนกลุ่ม
น้อยที่มีอำนาจสูงสุด

- ประชาชนเป็นผู้เลือกกษัตริย์ขึ้นมา พวกเขาก็อาจปฏิเสธกษัตริย์ ด้วยเหตุผลว่า **คนที่เกิดเป็นไท** แก่ตน
“มีสิทธิที่จะถูกปกครองตามที่พวกเขาเห็นว่าดีที่สุด”

คาร์ล มากซ์ (Karl Heinrich Marx)

ผู้นำทฤษฎีคอมมิวนิสต์

- นักปรัชญา นักเศรษฐศาสตร์การเมือง ปฏิวัติเยอรมัน

- **แนวคิดทฤษฎีทางการเมือง**

"ประวัติศาสตร์ของสังคมทั้งหมดที่ผ่านมาจนกระทั่งถึงบัดนี้ล้วนแต่เป็นประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้ทางชนชั้น"

- **มาร์กซ์** กล่าวว่า ธรรมชาติของมนุษย์นั้นเป็นภาพสะท้อนมาจากผลของประวัติศาสตร์และสภาพทางสังคม

(ดังนั้นจึงเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และไม่สามารถจะทำความเข้าใจได้ ถ้ายังเชื่อว่ามีธรรมชาติที่แท้ของมนุษย์อยู่)

- สรุปแนวคิดของคาร์ล มากซ์ ดังนี้

1. ประวัติศาสตร์ ของมนุษย์เป็นการต่อสู้ระหว่างชนชั้น โดยนับตั้งแต่แรกเริ่มจนถึงปัจจุบัน เช่น ทาสกับนาย โพร่กับผู้ดี นายจ้างกับลูกจ้าง โดยจะมีคนหนึ่งเป็นผู้ข่มเหง และอีกคนหนึ่งเป็นผู้ถูกข่มเหง

2. โลกของนายทุน ในโลกปัจจุบันเกิดชนชั้นใหม่ที่มีบทบาทในสังคมมาก ได้แก่พวกนายทุน นายทุนเอาเปรียบชนชั้นแรงงานทุกวิถีทาง อำนาจของนายทุนคืออำนาจทางเศรษฐกิจ และ การเมือง โดยกษัตริย์และผู้ปกครองก็อยู่ภายใต้อิทธิพลนายทุนด้วย

3. พวกนายทุนทั้งหลายมักเรียกร้องเสรีภาพ เช่น การค้าขายอย่างเสรี การแข่งขันเสรี แต่แท้จริงแล้วเป็นการเรียกร้องให้ตัวเองเอาเปรียบผู้อื่น

4. นายทุนเป็นพวกไร้ศีลธรรม มองเห็นความสัมพันธ์ของมนุษย์เป็นเพียงการสะสมเงินทอง ส่วนคุณค่าทางจิตใจ ความเมตตาปราณีหรือมนุษยธรรมแทบจะไม่มีอยู่ในสำนึกของนายทุน

5. ชนชั้นกรรมาชีพจะชนะนายทุนในที่สุด ในตอนแรกสังคมอาจมีหลายชนชั้น แต่สุดท้ายจะเหลือเพียง นายทุน และ กรรมาชีพ ซึ่งจะถูกนายทุนข่มเหงตลอดเวลา จนต้องรวมตัวเป็นสหภาพกรรมกร และกลายมาเป็นพรรคการเมือง จนมีอำนาจเอาชนะนายทุนได้

6. ไม่มีทรัพย์สินส่วนตัว ลักษณะที่สำคัญที่สุดของระบอบคอมมิวนิสต์คือ การล้มล้างทรัพย์สินส่วนตัว เพราะสิ่งนี้คือ สัญลักษณ์แห่งความเห็นแก่ตัว ของนายทุน

เกออร์ก เฮเกิล

นักปรัชญาชาวเยอรมัน

รัฐที่สมบูรณ์ในทรรศนะของเฮเกิล

- รัฐที่สมบูรณ์ คือ รัฐที่พัฒนาอย่างสมบูรณ์ในระบบตรรกของเขาจะเป็นรัฐที่พร้อมด้วยหลักการ และเหตุผล มีรัฐธรรมนูญ และกษัตริย์เป็นประมุข

ลักษณะของรัฐสมัยใหม่ตามความคิดของเฮเกิล

1. มนุษย์ในรัฐต้องได้รับการปฏิบัติในฐานะของชีวิตแห่งเหตุผล (rational subject) กล่าวคือ มนุษย์ทุกคนมีสิทธิ์ในการตัดสินใจอย่างอิสระ มีการเคารพในกรรมสิทธิ์ มโนธรรม เสรีภาพในการประกอบอาชีพ เสรีภาพในการนับถือศาสนา และการมีทาสเป็นสิ่งที่รับไม่ได้
2. รัฐต้องใช้การปกครองด้วยกฎหมาย ต้องไม่ใช้อำนาจตามใจชอบ และต้องปฏิบัติต่อทุกคนเหมือนกัน
3. รัฐทำให้ทุกคนบรรลุเป้าหมายของ “ชีวิตทางจริยธรรม” ซึ่งทำให้จริยศาสตร์มีเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมจากการเมือง และทุกคนมีหน้าที่ต้องพัฒนาและรักษารัฐไว้

- ฌอง ฌาค รุสโซ (Jean Jacques Rousseau, ค.ศ. 1712-1778) เป็นชาวฝรั่งเศส รุสโซ กล่าวถึงสัญญาประชาคมว่า หมายถึง สัญญาที่แต่ละคนเข้าร่วมกับทุกคนภายใต้เอกภาพ และเจตจำนงอันเดียวกัน

มักเกียเวลลี (Machiavelli)

- เป็นนักปรัชญาการเมือง

ที่มาภาพ: www.mythicjourneys.com

- “เหตุผลของรัฐ” เป็นสิ่งสำคัญ
ที่สุดในการปกครอง
- ในทางการเมือง จุดมุ่งหมาย
เป็นเพียงตัวตัดสินวิธีการ
ว่าจะเลวร้ายสักเพียงใดก็ตาม

